

GOD ZORGT VOOR VERMOEIDEN EN TREURENDEN

door

JUSTUS VERMEER

JUSTUS VERMEER

Van mr. dr. Justus Vermeer is niet zoveel bekend. Het Biografisch Lexicon (deel 3, pg. 371) geeft de volgende gegevens.

Justus Vermeer werd te Utrecht geboren in 1696, als zoon van Cornelis Vermeer, doctor in de geneeskunde, en Johanna Margaretha Vreelant. Justus studeerde rechten te Utrecht en promoveerde in 1718. Daarna was hij boekhouder aldaar. Hij was niet gehuwd.

Justus Vermeer is opgegroeid in de sfeer van de gezelschappen. De afgezette ds. Jacobus Koelman ging wekelijks voor in het huis van zijn grootmoeder en moeder. Vermeer is zelf later ouderling geworden in de gemeente te Utrecht van de toen nog geheten Nederlandse Gereformeerde Kerk. Van de kerkenraad kreeg hij toestemming om als oefenaar voor te gaan in de kerkdiensten. Verschillende van die oefeningen werden na zijn dood op 11 mei 1745 uitgegeven door zijn moeder en zijn zuster Aletta. Weldra werden deze oefeningen gevolgd door verhandelingen over de Heidelbergse Catechismus. De oefeningen bleven ondanks de moeilijk leesbare stijl geliefd bij zijn voetiaanse geestverwanten.

De volgende preek is genomen uit “Verzameling van eenige oefeningen”, deel 2, uitgegeven te Amsterdam in 1747. Het is de 24^e preek. Ze werd gehouden tijdens de nabetrachting op het Heilig Avondmaal. De preek is herschreven in de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands.

-.-.-.-.-

GOD ZORGT VOOR VERMOEIDEN EN TREURENDEN

door

JUSTUS VERMEER

“Want Ik heb de vermoeide ziel dronken gemaakt, en Ik heb alle treurige ziel vervuld”.

Jeremia 31 vers 25

In het vorige hoofdstuk ontvangt de profeet in opdracht van de Heere een last om al Gods woorden over Israël en Juda uitgesproken, in een boek of op een boekrol te schrijven, om te bewijzen dat God waarachtig is, vers 1-2. Vervolgens voorzegt de profeet de geestelijke verlossing van de Kerk door de Messias, Jezus Christus, uit allerlei grote ellenden, wat afgebeeld wordt door de

verlossing van Israël uit de Babylonische gevangenis (Jeremia 30:3 tot het einde van hoofdstuk 31).

In hoofdstuk 30:3-22 voorzegt hij de geestelijke en lichamelijke verlossing. Om het onderscheid aan te geven laat de profeet vervolgens zien wat de goddelozen te wachten staat, al is het dat zij gered worden wat hun lichaam betreft. Er zal namelijk vanuit de hemel een verschrikkelijk onweer op hen rusten, vers 23-24. Juist dan zal God tegelijk betonen dat Hij voor de godzaligen, het Israël naar de Geest, hun Verbondsgod is, Jeremia 31:1.

Om dit opnieuw te bevestigen herhaalt de profeet hierna wat God voor het lichamelijke en geestelijke Israël zal doen, en geeft hij ook aan welke reden daarvoor is (vers 2-30).

Hij geeft ook aan dat de basis van deze belofte zal rusten op een nieuw verbond, dat God op een veel duidelijker wijze met hen zal sluiten in de dagen van het Nieuwe Testament. De profeet spreekt ervan dat Christus de Borg en Middelaar van dat verbond zal zijn (vers 31-34), en ook dat de belofte daarvan van de kant van de Heere vast is (vers 35-37). Ten slotte spreekt hij over de uitbreiding van de Kerk in de tijd van het Nieuwe Testament, wat mogelijk gepaard gaat met de herbouw van het ware Jeruzalem, iets wat wij in het midden laten (vers 38-40).

De woorden van onze tekst behoren tot het vervolg van de profetie over de verlossing van Israël uit Babel; tegelijk handelen ze over de geestelijke verlossing door Christus van Zijn Kerk uit haar natuurlijke, geesteloze staat en uit allerlei geestelijke wangenestalten. Ze zijn een bewijs van Gods oneindige goedheid, die voortvloeit uit Zijn eeuwige liefde en die Hij vooral aan geestelijk vermoeiden en treurenden wil bewijzen. De inhoud ervan is een krachtig pleidooi om de geestelijke gevangenis te verlaten, waarin het geestelijke Israël van nature met alle mensen verkeert. Hun wordt beloofd dat zij niet zullen bezwijken, want de woorden van onze tekst luiden: *‘Want Ik heb de vermoeide ziel dronken gemaakt, en Ik heb alle treurige ziel vervuld.’*

In deze woorden komen twee belangrijke elementen naar voren:

1. De *personen* die het onderwerp van deze belofte zijn: de vermoeiden en treurenden.
2. De *belofte* zelf, waarbij onderscheid gemaakt wordt naar gelang de situatie is: Want Ik heb de vermoeide ziel dronken gemaakt, en Ik heb alle treurige ziel vervuld.

1. De *personen* die het onderwerp van deze belofte zijn.

Vermoeidheid is een toestand waarbij men helemaal afgemat en uitgeput is. Die is ontstaan door een last die drukt, door overwerktheid, door moedeloosheid, of door alle tegelijk. Men heeft daardoor een sterk verlangen naar ondersteuning, naar een verkwikkende drank en naar rust. Ieder kan zien dat dit waar is voor wat het lichaam betreft; maar het is helemaal waar in geestelijke zaken. Deze belofte heeft vooral betrekking op geestelijk vermoeiden en geestelijk treurenden.

Dat blijkt uit de verzen 10-12 van ons hoofdstuk, omdat het Woord van de Heere daar ook tot de heidenen gericht werd, en de geestelijke beloften ook verkondigd werden aan de eilanden die verre zijn. Ook zij mochten komen, op de hoogte van Sion juichen, en toevloeien tot des HEEREN goed, tot het koren, tot de most, tot de olie en tot de jonge schapen en de runderen. Ook voor hen geldt dat hun ziel als een gewaterde hof zal zijn, en dat zij voortaan niet meer treurig zullen zijn, Jeremia 31:12.

Het blijkt ook uit die verheven uitdrukkingen in vers 13-14, dat de jonkvrouw zich dan zal verblijden in de rei, en eveneens de jongelingen en de ouden tezamen.

Het blijkt ook uit de oprichting van een nieuw genadeverbond in die dagen; dat gebeurt met een grotere duidelijkheid en helderheid. Niet naar het verbond, dat Ik met hun vaders gemaakt heb, zegt God, maar dit is het verbond dat Ik na die dagen met het huis van Israël maken zal. En even verder: Want zij zullen Mij allen kennen, van hun kleinste af tot hun grootste toe (vers 31-37).

Ook blijkt het uit de beloften ten aanzien van de terugkeer van Israël uit Babel, en ook voor wat betreft de verwachting voor de nakomelingen van datzelfde Israël, wanneer hun kinderen in het laatste der dagen zullen terugkeren naar hun gebied (vers 17). Dan zal de gemeente uit de Joden zich niet langer onttrekken, maar de HEERE zal wat nieuws op de aarde scheppen: de vrouw zal de man omvangen (vers 22). Dan zal men de Messias erkennen en tot Hem komen (vers 38-40). Het Koninkrijk van Christus zal uitgebreid worden, de stad zal voor de Heere herbouwd worden, wat ten volle en met alle kracht wáár zal worden als geheel Israël zalig zal worden. Dit blijkt ten slotte ook omdat er geen verandering meer zal komen in het bestel van God, zoals uit vers 40 blijkt: er zal tot in eeuwigheid niets weer uitgerukt of afgebroken worden.

Laat ons nu eens zien wie die geestelijk vermoeiden zijn, en waardoor hun vermoeidheid veroorzaakt wordt.

Deze vermoeiden zijn allereerst belaste mensen, mensen die onder lasten gebukt gaan. Daarom worden deze elementen bij elkaar gevoegd in Mattheüs 11:28: 'Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.'

Mensen voor wie deze beloften gelden, gaan gebukt onder de last van hun erfschuld en hun schuld door de dagelijkse zonden; ze gaan gebukt onder hun blindheid en onmacht. Voor zulke mensen weegt de schuld van hun zonden op het hart, beseffend dat door één misdaad de schuld over alle mensen gekomen is tot hun verdoemenis. Zij roepen met David uit in Psalm 51: 'Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd en gedaan wat kwaad is in Uw ogen' (vers 6). En: 'Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mijn moeder mij ontvangen' (vers 7). Zij bezwijken ook onder de zwaarte en de omvang van hun schuld. Dat deed David uitroepen: 'Om Uws Naams wil, HEERE! zo vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot' (Psalm 25:11).

Zulke mensen zien ook dat ze gebonden zijn door blindheid en onmacht. Dat doet hen smart, omdat dit hun schuld verzwaart. Daarom zegt Jezus tot de Farizeeën: Och, wist u maar dat u blind was. Er wordt een belofte gedaan aan de blinden die zichzelf zo zien: 'Ik zal de blinden leiden door de weg, die zij niet geweten hebben' (Jesaja 42:16). Zij merken ook dat ze niet het vermogen hebben om de losprijs te betalen. Deze losprijs zal voor wat hen zelf of hun naasten betreft, in eeuwigheid ontbreken. Zij zien dat zij onmogelijk zichzelf kunnen veranderen, evenals het onmogelijk is dat een Moorman zijn huid of een luipaard zijn vlekken veranderen kan (Jeremia 13:23).

Deze mensen gaan ook gebukt onder de last van de verdorvenheden, de zonden die hen beheersen, hun zondige bewegingen en begeerlijkheden. Ja, dikwijls gaan zij gebukt onder die ernstige zonden die hun ziel verwoesten en waarvan ze ervaren dat die hen in beslag nemen; zonden die gedurig aan de deur van hun hart liggen en steeds maar weer opnieuw willen uitbreken. Zo klaagt David dat zijn kracht vervallen was door Zijn ongerechtigheid (Psalm 31:11). Zulke mensen zien de zonden soms nog zwarter dan ze al zijn, omdat zij tegen zo'n goeddoende God gezondigd hebben; daarom staan zij met Ezra wel eens beschaamd en schaamrood.

Zij gaan ook gebukt onder de last van het ongeloof. Zij ervaren hierin dat zij van God af zijn gevallen en zich gekeerd hebben naar de vorst van de duisternis, die een recht op hen gekregen heeft, krachtig in hen werkt en hen naar zijn wil gevangen houdt. Zij merken dat zij als het ware gevangen zijn en tegen de weg van het geloof ingaan, of zij merken dat zij in hun hart zo traag zijn om te geloven.

Zij gaan neergebogen op hun weg en worden vermoeid door veel wettische misvattingen en eigen pogingen om God te behagen. Zij beseffen wel dat dit hun natuurlijke basis is en dat zij aan een

verbroken werkverbond onderworpen liggen, waaraan zij echter moeten sterven als zij van een Ander willen worden. Dat valt hun heel zwaar en wordt door hen ervaren als een last.

Zij gaan soms gebukt onder de last van de bestrijding en aanvallen van de satan, die hen voortdurend omringt en hun het zoeken naar God zo bang kan maken. Dan eens maakt hij hun wijs dat hun zonden te groot zijn, dan weer dat zij Jezus nooit tot hun deel zullen krijgen, dan weer dat ze te ver zijn gegaan op hun zondeweg en hun genadetijd voorbij is, dan weer dat zij niet uitverkoren zijn, dan weer dat er geen God is, en dan weer dat de Schrift Gods Woord niet is. Dan werkt hij weer eens krachtig invloed uit op hun natuurlijke neiging tot zonden, en dan op hun hart. Dan weer werpt hij inhoudsloze, ijdele gedachten in of godslasterlijke gedachten. Zo vermoeit de vijand hen en maakt hun het zoeken naar God moeilijk. Jezus kon zeggen in Johannes 14:30 dat de overste van deze wereld kwam, maar aan Hem niets had. Paulus zei in 2 Korinthe 2:11: 'Zijn listen zijn ons niet onbekend.' Maar vrienden, hij heeft aan ons wél wat, en zijn listen zijn ons wel degelijk bekend!

Zij gaan gebukt onder de last van de zonden van anderen, die algemene zonden van land en volk geworden zijn. Ook gaan zij gebukt onder de last van verdrukkingen, omdat zij van Christus zijn. Zo was de rechtvaardige Lot moe van de onzedelijke levenswandel van de gruwelijke mensen in Sodom en kwelde hij zijn rechtvaardige ziel dag op dag door het zien en horen van hun onrechtvaardige daden. De godzaligen worden hier eveneens versmaad, veracht en gehaat door de wereld, omdat zij niet van de wereld zijn. Het geschimp op hen is een last voor hen. Zij zijn in de ogen van hun vijanden verachte fakkels, het uitvaagsel en vuilnis van de wereld. Zij hebben hier ook geen gedaante of heerlijkheid, en daarin volgen zij de Heere Jezus na. Zij moeten aanzien dat Gods Naam en dag en Jezus' koninklijke macht en recht in Zijn Kerk aangetast worden, zodat zij in hun ijver wel eens zeggen en uitroepen: Dat er vuur van de hemel moge komen, en de goddelozen verbroken worden! Soms moeten zij lijden onder vervolgingen. Daarvan roepen de zielen onder het altaar: 'Hoelang, o heilige en waarachtige Heerser, oordeelt en wreekt Gij ons bloed niet aan hen, die op de aarde wonen?' (Openbaring 6:10). Paulus en Barnabas hebben al gezegd dat Gods volk langs de weg van verdrukkingen zou ingaan in het Koninkrijk der hemelen (Handelingen 14:22). Jezus zegt: 'In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen' (Johannes 16:33).

Ten slotte gaan zij ook vaak gebukt onder de last van de tegenslagen in het natuurlijke leven.

Vele zijn immers de tegenspoeden van de rechtvaardigen. Tegenslagen wat hun lichaam betreft, hun gezin, hun positie en hun eigendommen. Zij zien ook dat de goddelozen geen banden hebben tot hun dood en dat hun ogen uitpuilen van vet en hun kracht fris is, Psalm 73. Dit alles vermoede Asaf. Hij kreeg geen rust en gunde het de goddelozen niet, totdat hij in Gods heiligdom inging en op hun einde merkte. Toen zei hij: 'Immers zet Gij hen op gladde plaatsen; Gij doet hen vallen in verwoestingen. Hoe worden zij als in een ogenblik tot verwoesting, nemen een einde, worden te niet van verschrikkingen!' (Psalm 73:18 en 19).

Deze vermoelden zijn ook mensen die uitgewerkt zijn wat hun eigen kracht betreft. Zij deden eerst hun best om zichzelf te verbeteren en meenden zo aan hun zaligheid te bouwen. Maar achteraf zien zij dat die activiteiten hun verderf bijna zouden bespoedigen, omdat zij missen het geloof in Christus, dat hen rechtvaardig maakt. Als dat geloof hun deel is, zal daaruit vanzelf als vrucht daarvan het herstel van hun hart en leven voortvloeien. Daardoor zien zij dat zij in al hun pogingen om zichzelf op te knappen Christus, Zijn Geest, Zijn leven en Zijn hulp gemist hebben en dat zij daarom nooit gekregen hebben wat zij zochten. Bent u nu dit omzwerfen moe geworden en ziet u zichzelf als rondzwerfende, gevangen en gebonden mensen? Ziet u zichzelf als mensen die vastzitten aan het verbroken werkverbond, en merkt u dat al uw doen en al uw plich-

ten niets voorstellen? Hebt u overal rust en troost gezocht, maar niet gevonden? Dan bent u een voorwerp voor Christus, Die het einde van de wet is. Zulke mensen roept Christus in Mattheüs 11:28 toe: ‘Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.’

Deze vermoeiden zijn ook moedeloze mensen. Niet van de kant van God, want er is hulp besteld bij een held (Psalm 89:20). Maar als ze op zichzelf zien en op alles om hen heen, zijn ze vermoeid. Bij zulke mensen valt de hoop op eigen kunnen en het zelfvertrouwen uit hun handen, terwijl zij die tevoren zo vasthielden. Zulke mensen worden nu pas echt vermoeid. Soms is er ook een ongegronde hoop, en zolang men die niet kwijt is, is men geen voorwerp van Christus en van Zijn belofte. Deze moedeloze mensen zitten midden in een failliete boedel; ze zijn tienduizend talenten schuldig, maar hebben geen penning om te betalen. Zij hebben geen geld; ze hebben met de verloren zoon alles opgemaakt en er doorheen gejaagd. Vroeger hoopten zij op iets wat zij in zichzelf vonden of zelf deden, maar nu zijn zij werkelijk afgebracht van hun eigen hoop en vertrouwen, en willen zij zich begeven op de wateren van vrije genade. Hun hoop is nu op de hemel gebaseerd.

Deze vermoeiden zijn ten slotte ook afgematte en uitgeputte mensen, die buiten adem naar de vrijstad gelopen zijn. Zij zien en geloven dat Jezus Zich eerst over hen moet ontfermen, hen moet opzoeken en Zelf hen moet halen van de plaats waar zij staan. Anders zullen zij nooit echt naar Hem toe komen. Daarom zijn het ook vermoeiden van dorst; zo wordt dit woord vertaald in Psalm 63: ‘O God! Gij zijt mijn God! ik zoek U in de dageraad; mijn ziel dorst naar U; mijn vlees verlangt naar U, in een land, dor en mat, zonder water’ (vers 2). Het woord mat zegt hier hetzelfde als vermoeid door dorst; u kunt het vergelijken met Spreuken 25: ‘Een goede tijding uit een ver land is als koud water op een vermoeide ziel’ (vers 25). Degenen voor wie deze beloften gelden, zijn ellendige en nooddriftige mensen, die water zoeken maar het is er niet; hun tong versmacht van dorst. En de beloften zijn: ‘Ik, de HEERE, zal hen verhoren; Ik, de God Israëls, zal hen niet verlaten’ (Jesaja 41:17). Daarom zijn het mensen aan wie alles ontbreekt wat hen zou kunnen bemoedigen of verkwikken.

De personen op wie deze beloften betrekking hebben, zijn niet alleen vermoeid, maar het zijn ook werkelijk treurende mensen; zo worden ze in de tekst ook nader omschreven. Zij zitten treurend terneer. Als iemand treurt, komt dat voort uit een smartelijke, nederige en droevige gesteldheid van de ziel, die steeds maar voortduurt. Dat treuren kan ontstaan uit een gevoel van gemis van wat we nodig hebben en ons kan verkwikken. Of het ontstaat juist doordat men vermoedt dat het slechte en verkeerde ons zal overkomen. Het kan ook zijn dat beide factoren een rol spelen, en wij sterk verlangen om daarvan gered en verlost te worden. De situatie waarin we treuren, is verschillend van die van droefheid, omdat treurigheid voortdurend onze ziel kwelt, en de droefheid dat bij vlagen doet. Overigens kan daaruit wel treurigheid en verslagenheid voortkomen. Deze omschrijving van de treurigheid geldt voor het gewone leven en in het bijzonder ook voor het geestelijke leven. In deze laatste zin moet het hier worden verstaan, om bovengenoemde redenen. Maar dan moet aan de omschrijving van de treurigheid worden toegevoegd dat het wel een smartelijke, maar ook een nederige gestalte van de ziel is. En onder het verlangen naar redding moet verstaan worden dat het oog tot God driuift, dat er een droefheid is naar God, die een onbeweegelijke bekering werkt tot zaligheid (2 Korinthe 7:10).

Laten we nu eens zien wie de geestelijk treurenden zijn en waarover zij treuren.

Treurenden zijn allereerst gewonde zielen die door de zeis van het Woord, gehanteerd door de hand van de Geest, zijn neergeslagen. Deze mensen zijn door de Geest overtuigd van zonde, gerechtigheid en oordeel (Johannes 16:8).

Zij hebben berouw en dragen leed over hun zonden en over hun gescheiden zijn van God. Het doet hun veel smart dat zij tegen God gezondigd hebben. Zij zeggen met David in Psalm 51: 'Tegen U, U alleen heb ik gezondigd, en gedaan, wat kwaad is in Uw ogen' (vers 6). En met Job: 'Ik heb berouw in stof en as' (Job 42:6). Zij hebben vooral smart over het gevoel van gemis van God en Christus; zij weten dat zij zonder God en Christus in de wereld zijn. Daarom is hun droefheid over hun zonden een droefheid naar God. Zij worden door hun zonden niet van God weggedreven, maar juist door de zonden en het missen van God druipt hun oog tot Hem. Paulus zegt in 2 Korinthe 7: 'Nu verblijd ik mij, niet omdat gij bedroefd zijt geweest, maar omdat gij bedroefd zijt geweest tot bekering; want gij zijt bedroefd geweest naar God, zodat gij in geen ding schade van ons geleden hebt. Want de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid' (vers 9-10). In Klaagliederen 3 zegt de Kerk: 'Mijn oog vliet, en kan niet ophouden, omdat er geen rust is; totdat de HEERE van de hemel het aanschouwe, en het zie' (vers 49-50).

Werkelijk treurenden leggen alle wapenen van opstand tegen God neer. Alle eigen wijsheid, alle krachten van het eigen verstand en menselijk redeneren geven ze voor God op. Die zaken zijn de hoogten en sterkten, die zich verheffen tegen de kennis van Christus; en deze moeten neergeveld worden, zoals Paulus daarover spreekt in 2 Korinthe 10 (vers 5).

Mensen die werkelijk zó treuren, rechtvaardigen God in al de wegen van moeite en verdriet die Hij met hen gaat. Zij klagen niet over die wegen en bestraffingen, maar over de zonden, omdat zij zien dat zij die straffen en nog véél meer verdiend hebben. Wij lezen in Klaagliederen 3: 'Wat klaagt dan een levend mens? Een ieder klage vanwege zijn zonden' (vers 39). Zij zeggen liever met de Kerk: 'Hij zitte eenzaam, en zwijge stil, omdat Hij (dat is de Heere) het hem opgelegd heeft' (Klaagliederen 3:28). En met Micha 7: 'Ik zal de gramschap des HEEREN dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd' (vers 9). Als zij werkelijk nederig van hart zijn, willen zij zich liever dood schreien dan met God twisten. Dat is nu juist de reden waarom zij zo bang zijn voor de hel, omdat God daar gelasterd wordt.

Terwijl zij zichzelf verfoeien en God rechtvaardigen, wachten mensen die zó werkelijk treuren, met een stil gemoed op vrije genade en een onverdiende openbaring van Christus. Aan de deur van Zijn genade willen zij liever sterven dan terugkeren, en daarom zeggen ze met David in Psalm 130: 'Ik verwacht de HEERE; mijn ziel verwacht. En met Psalm 62: 'Doch gij, o mijn ziel! zwijg Gode; want van Hem is mijn verwachting.' Zo roept de Kerk uit in Klaagliederen 3: 'De HEERE is goed voor hen, die Hem verwachten, voor de ziel, die Hem zoekt. Het is goed, dat men hope en stil zij op het heil des HEEREN. Hij steke zijn mond in het stof, zeggende: Misschien is er verwachting' (vers 25-26 en 29). Die zo de Heere verwachten, hebben de beloften dat zij de kracht zullen vernieuwen; zij zullen opvaren met vleugels, gelijk de arenden (Jesaja 40:31). Ten slotte is het echte treuren een blijk van een dodelijke ziekte. Iemand die daarmee is aangestast, moet sterven als hij niet geholpen wordt door God Die in genade hem te hulp komt, en door de verschijning en openbaring van Christus. O vrienden, al bood u een mens die erover treurt dat hij geen drinken heeft, een wereld vol goud aan, dan kan dat die persoon niet helpen, want hij moet drinken. Zo is het ook in het geestelijke. Mensen die werkelijk treuren, doen dat vooral over het gemis van de God der heerlijkheid. Zij treuren ook over hun zonden, over een ongevoelig en hoogmoedig hart dat zich maar niet tot God wil verheffen. Zij treuren omdat zij dat hart niet kwijt kunnen raken zoals zij wel wilden. Zij treuren over hun slapheid tegen de zonden, de wereld en de satan. Zij treuren omdat de wereld zoveel vat op hen heeft, zodat hun ziel aan het stof kleeft. Zij treuren over het verraad dat in hen leeft, over de samenspanning in dat hart met de verzoekers

daarbuiten, zodat hun hart als het ware bij het minste en geringste voor de vijand capituleert. Zij treuren ook over het onvermurwbare hart van anderen, vooral van hun naaste familieleden. Zij treuren over de ellendige toestand van het land en de Kerk; en zij treuren omdat God met Zijn Geest zo geweken en de Geest zo bedroefd is. Ook treuren zij wel eens over de tegenslagen die ziel en lichaam moeten ondervinden, zodat zij met Heman in Psalm 88 wel eens moeten uitroepen: 'Mijn ziel is de tegenheden zat' (vers 4). Sommigen onder hen zijn heel hun leven doodbrakend en twijfelmoedig, en dragen de schrik voor God met zich mee (vers 16). Ja, er zijn mensen die heel hun leven met vrees voor de dood aan de dienstbaarheid onderworpen zijn (Hebreeën 2:15), terwijl zij er menigmaal anderen over horen spreken dat zij gedrenkt worden uit de beker van Gods welbehagen, en ingeleid worden in de binnenkamer. Dat mogen godvrezende mensen soms van God genieten, terwijl de treurenden zo diepbedroefd neerzitten en niets anders doen dan zwijgen over de Heere.

En hiermee gaan we over naar het tweede element van de tekst.

2. De belofte zelf, waarbij onderscheid gemaakt wordt naar gelang de situatie is.

Deze belofte is heel geschikt voor vermoeiden, omdat zij dorstig zijn en ook afgemat door gebrek aan drinken. In de tekst wordt gesproken over dronken gemaakt worden. Dit veronderstelt dat deze vermoeiden drinken. Dat zij dit doen, veronderstelt ook dat hun wordt aangeboden om te drinken; en wat zij drinken, wordt in de Heilige Schrift aangeduid onder het beeld van wijn. De belofte in de tekst maakt duidelijk dat wijn in de heilige Schrift een beeld is van de goederen der genade en van de heerlijkheid in Christus. Dit blijkt uit Jesaja 55: 'O al gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk!' In Joël 3:18 staat: 'En het zal te dien dage geschieden dat de bergen van zoete wijn zullen druipen; en er zal een fontein uit het huis des HEEREN uitgaan, die zal het dal van Sittim bevloeien.' En Zacharia 9:17 luidt: 'Want hoe groot zal zijn goed wezen, en hoe groot zal zijn schoonheid wezen! Het koren zal de jongelingen, en de most zal de jonkvrouwen sprekende maken.'

Deze geestelijke drank die aangeboden wordt, is dan ook allereerst God Zelf en Zijn zalige gemeenschap, omdat niets méér verkwikkend is voor een geestelijk vermoeide, en niets zijn dorst béter lessen kan dan God Zelf. Daarom zegt David in Psalm 16: 'De HEERE is het deel van mijn erve, en van mijn beker.' En in Psalm 42 staat: 'Mijn ziel dorst naar God, naar de levende God'. In Psalm 63 zegt David: 'O God! Gij zijt mijn God! ik zoek U in de dageraad; mijn ziel dorst naar U; mijn vlees verlangt naar U, in een land, dor en mat, zonder water.'

Deze geestelijke drank is ook de Heere Jezus met al Zijn gerechtigheid en Zijn verdiensten. Wij lezen in Mattheüs 5: 'Zalig zijn die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid; want zij zullen verzadigd worden.' In Johannes 6 lezen we: 'Want Mijn vlees is waarlijk Spijs, en Mijn bloed is waarlijk Drank.' Zo is Zijn Persoon de schoonste van alle mensenkinderen; genade is uitgestort op Zijn lippen (Psalm 45:3). En de bruid zegt in Hooglied 5: 'Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. Zulk een is mijn Liefste.' Hij biedt aan en belooft aan vermoeide zielen, dat er bij Hem rust is te vinden.

Met deze geestelijke drank worden eveneens al de goederen van het genadeverbond bedoeld. Deze komen voort uit de Heere Jezus en worden in het genadeverbond aangeboden. Onder deze goederen valt alles wat we tegenover allerlei zonden en ellenden kunnen stellen, ook tegen de drukkende last van schuld, blindheid, onmacht, ongeloof en moedeloosheid. Daartegenover wordt in het verbond der genade rechtvaardigmaking aangeboden, ook vrede, heiligmaking, licht,

kracht, geloof en vermeerdering daarvan, verzegelende genade en wat dies meer zij. Dit alles wordt bedoeld wat we lezen in vers 12: ‘Zij zullen toevloeien tot het goed des HEEREN, tot het koren en tot de most, en tot de olie, en tot de jonge schapen en runderen; en hun ziel zal zijn als een gewaterde hof, en zij zullen voortaan niet meer treurig zijn.’

De aanbidding van al deze zaken gebeurt in het Gods heilig Woord, vooral in het Evangelie en de prediking daarvan, en ook op een sacramentele wijze in het Heilig Avondmaal. Dat zijn de vensters waarachter de Heere wel eens blinkende verschijnt. De Heere heeft Zich om zo te zeggen aan die instellingen willen verbinden om daaronder neer te komen en Zijn volk te zegenen. Gods volk weet ook dat het goed is om daaronder neer te zitten in afhankelijkheid van God, op de Heere te zien en te wachten om de zaligheid te genieten. Daarom verlangde David daar zeer naar in Psalm 27: ‘Eén ding heb ik van de HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de lieflijkheid des HEEREN te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel.’ Daarom was het voor hem ook zo smartelijk toen hij daarvan beroofd was. In Psalm 42 zei hij: ‘Ik gedenk daaraan, en stort mijn ziel uit in mij, omdat ik placht heen te gaan onder de schare, en met hen te treden naar Gods huis, met een stem van vreugdegezang en lof, onder de feesthoudende menigte.’ In Psalm 119 zegt hij: ‘Hoe zoet zijn Uw redenen mijn gehemelte geweest, meer dan honing mijn mond! Uw Woord is een lamp voor mijn voet, en een licht voor mijn pad. Ik heb Uw getuigenissen genomen tot een eeuwig erve, want zij zijn de vrolijkheid van mijn hart’ (vers 103, 105, 111).

Toch zal iemand denken: Wat baat het als een geestelijk vermoeide de zaken heeft waarin dit alles aangeboden wordt, maar hij toch niet drinken kan?

Wij zullen proberen iets te zeggen wat dit drinken is. Het drinken is een werk van God in de ziel. Het wordt ook geloof genoemd, het geloof der werking Gods zoals daarvan in Kolossenzen 2:12 wordt gesproken. Dit wordt ook genoemd een komen tot Christus, welk woord met geloven wordt afgewisseld, zoals we zien in Johannes 6: ‘Die tot Mij komt, zal geenszins hongeren, en die in Mij gelooft, zal nimmermeer dorsten’ (vers 35). Nu maakt Johannes 6:44 duidelijk dat niemand tot Christus kan komen, tenzij de Vader hem dat leert, hij getrokken wordt en het hem gegeven wordt.

Dit betekent dan ook allereerst dat iemand die oprecht vermoeid, dorstend en treurend is, en bovendien alle grond en hoop in zichzelf heeft verloren, door de werking van de Geest het licht van het Evangelie ontvangt. Daardoor ziet hij in Christus een volheid tegenover al zijn leegheid, en ziet hij dat Christus en al Zijn goederen zo gepast zijn tegenover al zijn diepe ellenden. Daardoor wordt hij levend en tegelijk ziet hij in de aanbidding van dat alles aan hem, dat de Vader Zijn Zoon aanbiedt, en dat Jezus met al Zijn goederen Zichzelf aan hem aanbiedt. Hierdoor wordt zijn hart ingenomen, zijn banden worden gebroken waardoor het besluit in zijn hart komt om voor eeuwig van zichzelf af te zien en zijn heil buiten zichzelf in Christus te zoeken.

Daarbij geeft de Geest van Christus hem in, zich tot Jezus te wenden, Hem aan te nemen en zich werkelijk tot in eeuwigheid aan Hem over te geven, met al wat hij is en heeft, zonder iets achter te houden.

Daarop volgt de goedkeuring van God, die uitkomt in de verandering van zijn hart en innerlijk. Hij ontvangt namelijk vreugdeolie voor treurigheid en het gewaad des lofs voor een benauwde geest (Jesaja 61:3). Hij is innerlijk vol blijdschap en verwondering dat deze hoge God langs zo’n hoge en aanbidelijke weg op zo iemand wil neerzien. Er komt een stille rust in het hart, een vrede in God, een toevertrouwen van zichzelf en al het zijne aan Gods hand. Dit is iets wat wezenlijk is voor het drinken. Ik spreek niet over het meer of minder hiervan en ook spreek ik er niet over dat dit onder veel duisternis en bestrijding kan plaatsvinden.

Vervolgens wordt in de tekst de belofte aan treurende nader omschreven; er staat namelijk: *die heb Ik vervuld*. Dit vervullen is een gevolg van het bovengenoemde drinken, maar omdat de belofte op verschillende wijze voorgesteld wordt, en er over een vermoeide én een treurende ziel wordt gesproken, zullen wij er vanuit Gods Woord iets van zeggen.

Treurende worden vervuld met de Heilige Geest, Die bij hen komt wonen en werken, en bij hen zal blijven. Wij lezen in Efeze 5: 'En wordt niet dronken in wijn, waarin overdaad is, maar wordt vervuld met de Geest.' Daarom worden de gelovigen een woonstede Gods in de Geest genoemd (Efeze 2:22), en een tempel van de Heilige Geest (1 Korinthe 6:19).

Treurende worden vervuld met de Geest van verlichting en geloof. Hij opent voor hen de Schriften en opent ook hun ogen; Hij leert hen en schenkt hun alle dingen. Hij is voor hen een Geest van wijsheid en van openbaring in de kennis van Christus, om gedurig met Christus te verenigen. Zo hebben zij door één Geest in Christus toegang tot de Vader (Efeze 2:18).

Treurende worden vervuld met de Geest van heiligmaking. De Geest is voor hen een Geest van genade en gebeden, Die in hen bidt met onuitsprekelijke zuchtingen als zij niet weten te bidden zoals het behoort. Hij is ook een Geest van oordeel en uitbranding, waardoor zij gezuiverd worden en gereedgemaakt tot de heerlijkheid.

Treurende worden vervuld met de Geest van blijdschap en vertroosting. Het licht is voor de rechtvaardige gezaaid, en vrolijkheid voor de oprechten van hart (Psalm 97:11), zodat het beginsel van vrolijkheid in hen is. De Geest is de Trooster, Die in hen woont en bij hen blijft. Daarbij krijgen Gods gezanten opdracht hen te troosten, want in Jesaja 40 staat: 'Troost, troost Mijn volk, zal uw God zeggen. Spreekt naar het hart van Jeruzalem, en roept haar toe, dat haar strijd vervuld is, dat haar ongerechtigheid verzoend is, dat zij van de hand des HEEREN dubbel ontvangen heeft voor al haar zonden.' Daarom worden zij met recht zalig gesproken in Mattheüs 5: 'Zalig zijn die treuren; want zij zullen vertroost worden.'

Treurende worden vervuld met de Geest van verzegeling. Als het tijd is voor de Heere, doet de Geest van de Heere dat werk aan hen, en doet Hij hun de dingen weten die hun van God geschonken zijn (1 Korinthe 2:12). Ja, dit wonen van de Geest in hen wordt voor hen een bewijs van hun vereniging met Christus en een onderpand van wat zij hierna mogen verwachten. Wij lezen in 1 Johannes 4: 'Hieraan kennen wij, dat wij in Hem blijven, en Hij in ons, omdat Hij ons van Zijn Geest gegeven heeft.' In Efeze 1:13 staat: 'In Wie gij ook, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met de Heilige Geest der belofte; Die het onderpand is van onze erfenis, tot de verkregen verlossing, tot prijs van Zijn heerlijkheid.' Daardoor rust de Geest der heerlijkheid op hen (1 Petrus 4:14).

Treurende worden wel eens vervuld met de Geest van lankmoedigheid en van kracht. Hoe moedig gingen Jozua en Kaleb naar het land van Kanaän, terwijl er zoveel vijanden waren en er een grote verschrikking op de kinderen van Israël lag. De oorzaak hiervan was dat er een andere Geest in die twee was. Dit ziet men dikwijls duidelijk in bekommerde en treurige mensen voor wie alles donker is. Als zij samen met goddeloze mensen eens in gevaarlijke omstandigheden raken, let er dan eens op hoe zij het hoofd opheffen, terwijl anderen, die tevoren met hun droefheid de spot dreven, als een wervelwind door vrees en schrik worden aangegrepen. De oorzaak hiervan is dat er een andere Geest in hen woont. We lezen in 2 Timotheüs 1: 'God heeft ons niet gegeven een geest der vreesachtigheid, maar der kracht' (vers 7).

Laten we nu letten op de redenen waarom deze belofte hier voorgesteld wordt met de aanduiding *dronken gemaakt en vervuld worden*.

Dit kan allereerst zijn om de overvloed en volheid van de genadegoederen aan te geven die beloofd, en aan sommigen naar de vrije gave van Gods genade ook werkelijk geschonken worden. Wij lezen in Psalm 36: 'Zij worden dronken van de vettigheid van Uw huis; en Gij drenkt hen uit de beek van Uw liefelijkheden.' Dit is zo van Gods kant.

Aan de kant van de gelovigen is het een zinnebeeld van iemand voor wie de wijn te machtig wordt en in een heel andere toestand raakt. Zo brengt ook deze geestelijke drank een grote verandering in de mens teweeg: het oude gaat voorbij en het wordt alles nieuw.

Iemand die met wijn is vervuld, kan dit niet verbergen. Hij vertelt het aan anderen en is heel spraakzaam. Zo is het ook met hen die door Gods Geest aangeraakt tot Christus gebracht worden en in Zijn volheid verzadiging vinden; zij verbergen het ook niet. Zij zeggen met Psalm 66: 'Komt, hoort toe, o allen gij, die God vreest, en ik zal vertellen wat Hij aan mijn ziel gedaan heeft' (vers 16). Zij worden door dat koren en die most sprekende, en wel zó dat zij er daarna wel eens verlegen mee zijn dat zij zoveel gezegd hebben.

Zulke mensen zingen en juichen veel. Dat is dan ook eigen aan Gods volk. De verheffing Gods is dan in hun keel; zij zingen een nieuw lied en Zijn lof is in de gemeente van Zijn gunstgenoten, Psalm 149.

Zulke mensen zijn dikwijls zeer moedig en willen de strijd wel aangaan. Zo is het ook als gelovigen deze werkingen van de Geest ontvangen; dan durven zij de vijanden onder ogen te zien en gaan zij zelfs moedig de dood in.

Iemand die dronken is door de wijn, vergeet het vroegere verdriet, de armoede en pijn; en hij roemt erg op zijn afkomst, zijn familie, zijn geld en goed en zijn positie. Zo is het ook met hen die door de Geest verzegeld worden van hun aandeel in Christus. Zij roemen ook dat zij uit God geboren zijn, dat God hun Vader is, dat zij met Jezus ondertrouwd en verenigd zijn, dat zij tot kinderen zijn aangenomen, dat zij al zoveel genieten, en dat hun nog zoveel, ja een geheel Koninkrijk te wachten staat. Zij hebben het dan al.

Degenen die met wijn vervuld zijn, worden meestal bespot door anderen. Zo is het ook met de godzaligen, vooral als het in geestelijke zin goed met hen gaat. Dan zijn zij tot spot en verguizing in de ogen van blinde, wereldse mensen die de werkingen van de Geest niet kennen en daar ook geen achtung voor hebben. Het is zoals de spottende Joden in Handelingen 2:13 zeiden: 'Zij zijn vol zoete wijn'; of zoals over Paulus in Handelingen 17 werd gezegd: 'Wat wil toch deze klapper zeggen?'

Mensen die heel vaak dronken zijn, worden verzwakt; hun krachten verminderen. Zo is het ten slotte ook met degenen die deze werkingen van de Geest heel vaak mogen genieten. Zij voelen het ook wel aan hun lichaam, maar dat wagen zij eraan, ook al voelen zij dat het lichaam zwakker wordt. Zij dorsten steeds meer, tot zij in de oceaan van Gods liefde voor eeuwig verzadiging van vreugde zullen genieten (Psalm 16:11).

Ten slotte wil ik nog iets zeggen over de wijze van formulering: *Want Ik heb de vermoeide ziel dronken gemaakt, en Ik heb alle treurige ziel vervuld.*

Dit kan als volgt gelezen worden: Ik zal de vermoeide ziel dronken maken, en dat gecombineerd met vers 22 uit ons hoofdstuk: 'Hoe lang zult gij u onttrekken, gij afkerige dochter?' Deze wijze van spreken houdt dan een krachtig en dringend argument in voor vermoeiden en treurende om het op de Heere te wagen en het aan Hem toe te vertrouwen. Dan is het een argument om de omkeer in hun leven met een werkzaam hart te verwachten en te vertrouwen op de belofte van Hem Die een getrouwe en waarachtige God is. Hij is de vervuller van al Zijn toezeggingen. Hij zegt: 'Ik zal het doen' (Johannes 14:14). Zo spreekt de Heere meermalen, zoals in Psalm 81: 'Doe uw mond wijd open, en Ik zal hem vervullen' (vers 11). En in Psalm 146:8 staat: 'De HEERE opent

de ogen der blinden; de HEERE richt de gebogenen op; de HEERE heeft de rechtvaardigen lief.' Zacharia 9 zegt het zo: 'U ook aangaande, o Sion! door het bloed van uw verbond heb Ik uw gebonden uit de kuil waarin geen water is, uitgelaten. Keert gij weer tot de sterkte, gij gebonden, die daar hoopt! Ook heden verkondig Ik, dat Ik u dubbel zal teruggeven' (vers 11-12). In Jesaja 45 luidt het: 'Ik formeer het licht, en schep de duisternis (vers 7). Ik zal voor uw aangezicht gaan, en Ik zal de kromme wegen recht maken; de koperen deuren zal Ik verbreken, en de ijzeren grendelen zal Ik in stukken slaan' (vers 2). Ook opmerkelijk zijn de woorden van God in Jesaja 41: 'Want Ik, de HEERE, uw God, grijp uw rechterhand aan, Die tot u zegt: Vrees niet, Ik help u. Vrees niet, gij wormpje Jakobs, gij volkje Israëls! Ik help u, spreekt de HEERE, en uw Verlosser is de Heilige Israëls.'

Toepassing

Welnu vrienden, de houding en het gemoed van werkelijk vermoeide en treurende zielen is u voorgehouden, en ook wat God aan hen belooft en wil doen.

U kunt wel zien dat niet alle mensen onder deze groep van vermoeiden en treurenden vallen. Het is waar, wij allen verkeren van nature in een wanhopige en treurige toestand. Laat mij er iets van opnoemen.

We zijn onder de schuld en onder de macht en heerschappij van de zonde besloten, zodat men niets anders doen kan en wil dan zondigen. Wie tegen God zondigt, doet zijn ziel geweld aan. We liggen ook onder satans macht gebonden als een vrijwillige slaaf van de duivel, en hebben een vooroordeel tegen de zalige vrijheid en de dienstbaarheid onder het liefelijke juk van Christus. We zijn het met de duivel eens; we hebben die moordenaar van mensen tot onze vader en moeten doen wat hij wil. We zijn een vazal van die onrechtvaardige hellevorst. O mens, hoe komt u uit zijn klauwen, hoe wordt u verlost? Hij zal met u spotten als hij u daar in zijn macht heeft; daar is het met u gedaan. Is dat geen treurige toestand?

We liggen onder de vloek van de wet, en zijn naar het uitgesproken vonnis al vervloekt. Van niets waarmee onze handen bezig zijn, hebben we zegen te verwachten. Alles ligt onder het ongenoeven van God. Ja, daarbij worden we onder de wet in bewaring gesteld tot de tijd van het rechtvaardige oordeel, of tot de uitvoering van dit vonnis. Is dat geen treurige toestand?

Daarbij kunnen we geen vrede verwachten, maar eeuwig wee en onheil. Wanneer u de ogen van uw lichaam sluit, dan opent u die aanstonds in de eeuwige onvrede. De Heere móét de zondaar straffen. Is dat geen treurige toestand?

Ten slotte zijn we onder al die gevaren blind, ongevoelig en zorgeloos. We laten de stemmen die van die gevaarlijke weg terugroepen, voor wat ze zijn, en gaan door zoals ons hart ons ingeeft. Mensen, zou u niet beven als u degenen die u liefhebt of als u dove en blinde kinderen zo gerust naar een bodemloos moeras of een put vol verderf zag lopen? Zou uw hart er niet van gruwen? Zo rent de grote massa van mensen naar de eeuwige afgrond. De één haast zich wat meer dan de ander. O vrienden, de duivel wacht op het bevel om uw leven de laatste slag toe te brengen. Maar God weerhoudt u daar nog van; anders lag u er al in. Is dat geen treurige toestand?

U ziet nu wel dat wij allen, ieder voor zich, in een treurige toestand verkeren. Maar u merkt ook dat het iets heel anders is om zo'n vermoeide en treurende te zijn, aan wie de Heere Zijn belofte doet. Daar horen niet die mensen bij die hun dodelijke blindheid en afkeer van God en Christus niet zien en gevoelen. Vrienden, wat is er een grote menigte van mensen, die zeggen dat zij God liefhebben, maar zij haten het werk dat Hij doet in het leven van anderen door hun hart te bekeren. Zij haten het werk van de wedergeboorte en bestrijden het, maar zeggen tegelijk dat zij God

liefhebben. Is men dan niet dodelijk blind? Het is het eerste werk van de Geest van Christus om hiervan te overtuigen. Als deze mensen ten Avondmaal geweest zijn en hun handen gegrepen hebben naar het brood van de kinderen, alsof zij dat waren en met hen omgingen, dan mogen ze wel sidderen. God heeft het gezien!

De Heere doet Zijn belofte ook niet aan hen die niet vermoeid werden onder de drukkende last van de zonden, voor wie de zonde nog geen last is, mensen die het nog zo tevreden kunnen zijn met hun plichten en niet vermoeid zijn door hun omzwervingen. Het is waar, een mens kan in zijn oude, natuurlijke toestand vermoeid worden en klagen over Gods wegen, over de gevolgen van toorn en straf die hem drukken. Hij kan vermoeid worden wanneer hij niet kan krijgen wat hij op zijn eigen manier zoekt, omdat hij het slechts met zijn eigen krachten moet doen. Maar dat is níet de vermoeidheid waarbij de Heere Zijn beloften schenkt, en die Gods volk wél heeft. De belofte geldt ook niet voor hen die nooit heerlijkheid in Christus gezien hebben, en die dus die ware Vrijstad waarin men veilig is niet in het oog gekregen hebben. Vrienden, als dat wél het geval is, dan gaat u eerst tot vermoeiends toe lopen door de wet, maar het einde van de wet is toch Christus.

Ten slotte is de belofte ook niet voor hen die helemaal niets voor Jezus over hebben, die geen hart hebben om de arme, naakte Christus te verkiezen tegenover de wereld en alles wat die kan beloven en geven. De belofte geldt ook niet voor hen die niet álles voor Christus overhebben, maar Hem slechts uitkiezen voor al die dingen waaraan het hun in hun bezig zijn ontbreekt. Dan kan Hij het aanvullen! Dat zijn mensen die hun eigen gerechtigheden en hun goede daden en verplichtingen niet zien als een kleed dat waard is weggegooid te worden. Voor hen zijn al die daden nog geen vuile voddens, waarop ze het doodvonnis moeten schrijven. Zulke mensen zijn geen vermoeiden en treurenden aan wie God de belofte doet om hen ook aan het Avondmaal te ontmoeten.

Als u daarom de waarachtige vermoeidheid van geest niet kent en het geestelijke treuren ontbreekt, dan ontbreekt u alles. U mag niet verwachten dat de Koning aan de ronde tafel van Zijn genade op u in gunst zal neerzien. Neem deze dingen toch ernstig opdat u mag ontwaken en op de juiste weg geleid worden.

U hebt hetzelfde nodig om ten Avondmaal te gaan, wat u nodig hebt als God op dít ogenblik uw ziel oproept om zalig te sterven. Zult u dan even zorgeloos sterven als u nu vele keren ten Avondmaal gaat? O ja, dat kan wel gebeuren. Dat is in onze tijd een oordeel, dat mensen gerust hun ogen sluiten, en dat hun verschrikkelijke lot niet eerder gezien wordt dan wanneer de ogen van het lichaam al gesloten zijn. Die zorgeloosheid is ook heel schadelijk voor degenen die om het sterfbed staan.

Neem deze raad toch welwillend aan, zodat u ervan overtuigd bent dat uw verhouding met God niet goed is. Zucht toch tot God om licht, opdat u mag zien en geloven. Wij kunnen het elkaar echter zeggen, maar niet geven of doen geloven en opmerken.

Laten we nu zien, vrienden, wie geroepen worden. Dat zijn allereerst zij die zichzelf en hun hart zo moe zijn; dat hart dat altijd alleen maar zichzelf kan behagen; en die daarbij treurend neerzitten, omdat zij het maar niet kwijt kunnen raken.

Dat zijn ook zij die moe zijn van alles wat hen bindt en hen gevangen houdt, die zijn gaan roepen, die hunkeren om losgelaten te worden, en die snakken naar de zalige vrijheid. Dat zijn mensen die geen heerlijker dag zullen hebben dan wanneer Jezus Zijn hand op hun boeien legde.

Dat zijn ook mensen die treurend neerzitten bij hun zonden en het omzwerven moe zijn. Dat zijn mensen die geen hoop meer bij en in zichzelf hebben. Dat zijn mensen met wie het dagelijks er-

ger wordt, die vermoeid zijn vanwege de doodslagers, die geen verwachting meer hebben en het moeten opgeven.

Dat zijn ten slotte mensen die het soms zo hartelijk om Jezus te doen is, en er alles voor over hebben, als zij Hém maar hadden. Zij hebben soms zo'n zin om voor de Heere in Zijn dienst te leven. Maar tegelijk maken ze zich ernstig zorgen dat zij zich nog zullen bedriegen, en zijn ze bang dat hun werk niet oprecht is, omdat een natuurlijk mens zó ver kan komen. O, volg de Heere toch in blind vertrouwen op Zijn instellingen; laat God het doen, en wacht op Hem.

Ten slotte moet tot onderwijs van Gods volk het volgende nog gezegd worden.

Het zal erop aan komen hoe wij gesteld waren aan het Avondmaal. Dan gaat het erom of wij iets van deze ware vermoeidheid in onszelf kenden en over de zonde treurden zoals dat God welbehaaglijk is. Dan is het ook belangrijk hoe het ons gegaan is, terwijl de reine wijn en het vet vol merg (Jesaja 25:6) ons aangeboden werden. Het is van belang te weten wat wij daar gebracht en gelaten hebben, en ook wat wij er gekregen en meegenomen hebben. Ieder van ons moet dit nauwkeurig onderzoeken.

Heeft iemand van ons daar onder de breking van het brood iets gezien van de volheid van de genade en van de liefde die in Christus is? Of is de Koning in Zijn heerlijkheid aan iemand voorbijgegaan, en ging dit voor dat ogenblik gepaard met licht over en onthulling van uw zonden? Ging dat licht weer weg en maakte de Heere Jezus geen woning in de ziel? Of heeft iemand daar een diep verlangen kenbaar gemaakt of de vervulling ervan gevonden om de kant van God te kiezen? Wilde u daar ook blijven en putte u kracht juist uit deze veroordeling, ondanks alles wat daar tegenop kwam? Of heeft iemand daar zijn duisternis neergelegd bij de eeuwige waarheid van Gods Woord, terwijl u vurig naar licht van God verlangde om de mening en de zin van Christus te verstaan? In zo'n toestand kan het Avondmaal u ook verlichten en kan het gebruikt worden om u te verzegelen, omdat het een zegel van het verbond en het Woord is, maar ook een zegel van het aandeel van de gelovigen. Of heeft iemand onder ons ervaren dat zijn hart daar door de Heere Jezus is opgeëist, en dat het hem gegeven werd zijn hart werkelijk aan de Heere Jezus over te geven, zodat hij het in Hem kwijtraakte? En heeft hij, toen Christus hem aangeboden werd, Hem ook aangenomen en de Heere Jezus ontvangen?

Om hierin geleid en gewaarschuwd te worden, is het beslist nodig dat u een oog houdt op de zaken die aan de avondmaalstafel gevonden zijn, en ook op wat u daar gebracht hebt. Ook is het nodig oog te hebben voor het licht dat u genoten hebt om u bewust te zijn van uw verhouding tegenover God.

Het is ook nodig dat u dat goede licht steeds erkent door God daarvoor te danken, en uw ervaringen met gebeden achtervolgt, opdat in die weg de blijdschap van uw ziel volkomen mag worden. Niet minder is het nodig dat u een oog blijft houden voor uw verdorven hart en voor de kracht van allerlei en vele verzoekers. Het is immers niet zo vreemd dat u, na iets ontvangen te hebben, zorgeloos wordt. Daarom voegt de Heere Jezus aan het bidden ook het waken toe (Mattheüs 26:41).

Maar het kan zijn dat er iemand onder ons is, die aan het Avondmaal een hard, ongevoelig, verduisterd en verward hart gebracht heeft, een hart dat niet voldoende vernederd was, terwijl hij in de voorbereiding veel aanmoedigingen ontving. Misschien wilde hij aan het Avondmaal zien of daar iets van over gebleven was, en wachtte hij daar met verlangen op.

Tegen hen wil ik tot hun onderwijs zeggen, dat zij erop moeten letten door moedeloosheid niet zorgeloos en gemakkelijker te worden ten opzichte van de genade. Zij moeten naar de hulp van

de Heilige Geest uitzien om dagelijks bezig te zijn in het belijden van hun schuld om vernederd te worden en God rechtvaardig te verklaren. Zij moeten weten dat de Heere vrij is om hen aan het Avondmaal te laten gaan in een ongeestelijke gesteldheid, omdat ze nog niet zó diep tot vernedering zijn gekomen om met hun hart te erkennen dat God hun niets verplicht is. Het zal gezegend worden, als ze God de eer geven!

Laat hen in alles trachten om de Geest, het licht en de kracht van de Heere te ontvangen; Zijn kracht tegen alle verzoeken en verleidingen van ons verstand en verdorven oordeel. Laat de verlichting van God door ons toch hoog gewaardeerd worden, om die in alle opzichten boven al onze verstandelijke vermogens en heel onze logica te stellen. O, mochten wij er als goud, zevenmaal gelouterd, uit opkomen. Aan ons moge nog eens vervuld worden wat zo nadrukkelijk in 1 Petrus 1 staat: 'In welke gij u verheugt, nu een weinig tijds (zo het nodig is) bedroefd zijnde door menigerlei verzoeken; opdat de beproeving van uw geloof, die veel kostbaarder is dan van het goud, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof, en eer, en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus; Die gij niet gezien hebt en nochtans liefhebt; in Wie gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde; verkrijgende het einde van uw geloof, namelijk de zaligheid der zielen' (vers 6-9).

AMEN